

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**GENEL KURUL
KARAR****ZİYNET BENLİ BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası :2019/23977
Karar Tarihi :15/2/2023

Başkan : Zühtü ARSLAN
Başkanvekili : Hasan Tahsin GÖKCAN
Başkanvekili : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Selahaddin MENTEŞ
Basri BAĞCI
İrfan FİDAN
Kenan YAŞAR
Muhterem İNCE
Raportör : Selçuk KILIÇ
Başvurucu : Ziynet BENLİ
Vekili : Av. Namık Kemal ERTAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; ıslah talebinin tahkikata devam edilmesine rağmen bozma kararından sonra ıslah yapılamayacağı gerekçesiyle reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 3/7/2019 tarihinde yapılmıştır. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.
4. İkinci Bölüm, başvurunun Genel Kurul tarafından incelenmesine karar vermiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
6. Başvurucunun eşi O.B., çalıştığı alışveriş merkezinde 29/3/2000 tarihinde çıkan yangın sonucu yanarak ölmüştür.

7. Başvurucu, söz konusu olay üzerine fazlaya ilişkin hakları saklı tutulmak kaydıyla 100.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminat istemiyle 11/1/2002 tarihinde Sultanbeyli Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açmıştır. Anılan Mahkemenin 14/5/2002 tarihli yetkisizlik kararı üzerine dosya Şişli 1. Asliye Hukuk Mahkemesi esasına kaydedilmiştir.

8. O.B.nin annesi, babası ve kardeşlerinin Şişli 5. Asliye Hukuk Mahkemesinde açtıkları tazminat davası, başvurunun açtığı tazminat davası ile 24/3/2005 tarihinde birleştirilmiştir. Anılan dava dosyası üzerinden yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu 4/5/2009 tarihli kusur raporu düzenlenmiştir.

9. Şişli 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 28/5/2009 tarihli kararı ile, uyumsuzluk konusu olayın 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamında yer aldığını ve iş kazası niteliğinde olduğunu belirterek mevcut davada iş mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle mahkemenin görevsizliğine ve dosyanın görevli iş mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

10. Şişli 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 28/5/2009 tarihli görevsizlik kararı üzerine dosya, İstanbul 6. İş Mahkemesinin (Mahkeme) esasına kaydedilmiş ve 6/11/2009 tarihinde Tensip Tutanağı düzenlenmiştir. Mahkeme tarafından dosya üzerinden hesap bilirkişisine inceleme yaptırılmış ve 21/5/2012 tarihli bilirkişi raporu dosyaya dâhil edilmiştir. Anılan raporda başvurunun maddi destek zararı 128.160,70 TL olarak belirlenmiştir.

11. Mahkeme 18/6/2012 tarihli kararında; ilgililerin kusur oranlarına yönelik dosyaya sunulan raporlar üzerinde değerlendirme yaptıktan sonra hesap bilirkişisi raporunda başvurunun maddi destek zararının 128.160,70 TL olarak belirlendiği, kurumdan bağlanan gelirin peşin sermaye değeri toplamının 130.347,99 TL olarak bildirildiği, böylece maddi zararın kurumca bağlanan gelir ile karşılandığı belirtilerek maddi tazminat talebinin reddine, manevi tazminat talebinin ise kabulüne karar vermiştir.

12. Temyiz edilen karar, Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin (Daire) 14/1/2014 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Bozma kararının gerekçesinde; hükme dayanak alınan bilirkişi kusur raporunun rücuca tazminat dosyasında alınan kusur raporu ile çelişkili olduğu vurgulandıktan sonra işçi sağlığı-iş güvenliği konularında uzman bilirkişi kuruluna konunun yeniden incelenmesi, kusur raporları arasındaki çelişkinin giderilerek verilen raporun dosyadaki bilgi ve belgelerle birlikte değerlendirilmesi ve çıkacak sonuca göre karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

13. Mahkemece bozma kararı üzerine kusur oranlarının belirlenmesi ve daha önceki kusur raporları arasındaki çelişkinin giderilmesi yönünde bilirkişi incelemesi yaptırılmış ve bu hususa yönelik 5/1/2015 tarihli bilirkişi raporu düzenlenmiştir. Yine dosya üzerinden yaptırılan hesap bilirkişisi incelemesi sonrasında sunulan 21/9/2015 tarihli bilirkişi raporunda başvurunun maddi destek zararının 373.446,28 TL olduğu belirtilmiştir.

14. Başvurucu, Mahkemeye sunduğu 8/10/2015 tarihli dilekçeyle maddi tazminat talebini ıslah ederek arttırmıştır.

15. Mahkeme 13/11/2015 tarihli kararı ile başvuru yönünden davanın kabulüne karar vermiş, başvurucuya 373.446,28 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminat ödenmesine hükmetmiştir. Anılan kararın temyiz edilmesi üzerine Daire, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 4/2/1948 tarihli ve E.1944/10, K.1948/3 sayılı kararında belirtildiği üzere bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olmadığını vurgulayarak başvurunun bozma kararından sonra ıslah talebinde bulunduğu Mahkemece gözden kaçırıldığı gerekçesiyle 13/3/2017 tarihli hükmüyle kararı bozmuştur.

16. Daire ilamı üzerine Mahkeme 2/11/2017 tarihli kararında, başvurunun bozma ilamından sonra ıslah talebinde bulunduğu ve bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle ıslah talebinin kabul edilmediğini belirtmiştir. Mahkeme ayrıca dava dilekçesi ve talep edilen miktar ile bağlı kalınarak başvuru lehine 100.000 TL maddi, 100.000 TL manevi tazminata karar vermiştir. Temyiz edilen söz konusu karar Dairenin 16/4/2019 tarihli kararıyla onanmıştır.

17. Nihai karar 17/6/2019 tarihinde tebliğ edilmiş, başvuru 3/7/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

1. İlgili Mevzuat

18. Davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı mülga Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun "Islah " kenar başlıklı 83. maddesi şöyledir:

"İki taraftan her biri usule mütaallik olarak yaptığı muameleyi tamamen veya kısmen ıslah edebilir. Aynı davada hertaraf ancak bir kere ıslah hakkını kullanabilir."

19. 1086 sayılı mülga Kanun'un 84. maddesi şöyledir:

"Islah, tahkikata tabi olan davalarda tahkikat bitinciye kadar ve tabi olmayanlarda muhakemenin hitamına kadar yapılabilir."

20. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Kapsam ve sayısı" kenar başlıklı 176. maddesi şöyledir:

"(1) Taraflardan her biri, yapmış olduğu usul işlemlerini kısmen veya tamamen ıslah edebilir."

(2) Aynı davada, taraflar ancak bir kez ıslah yoluna başvurabilir."

21. 6100 sayılı Kanun'un "Islahın zamanı ve şekli" kenar başlıklı 177. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Islah, tahkikatın sona ermesine kadar yapılabilir."

22. Karar tarihinden sonra 6100 sayılı Kanun'un 177. maddesine 28/7/2020 tarihli ve 31199 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 22/7/2020 tarihli ve 7251 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkra şöyledir:

"Yargıtayın bozma kararından veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma kararından sonra dosya ilk derece mahkemesine gönderildiğinde, ilk derece mahkemesinin tahkikata ilişkin bir işlem yapması hâlinde tahkikat sona erinceye kadar da ıslah yapılabilir. Ancak bozma kararına uymakla ortaya çıkan hukuki durum ortadan kaldırılamaz."

23. 6100 sayılı Kanun'un "Tahkikatın sona ermesi" kenar başlıklı 184. maddesi şöyledir:

"(1) Hâkim, tarafların iddia ve savunmalarıyla toplanan delilleri inceledikten sonra, duruşmada hazır bulunan taraflara tahkikatın tümü hakkında açıklama yapabilmeleri için söz verir.

(2) Mahkeme tarafların tahkikatın tümü hakkındaki açıklamalarından sonra, tahkikati gerektiren bir husus kalmadığını görürse, tahkikatın bittiğini taraflara tefhim eder."

24. 6100 sayılı Kanun'un "Zaman bakımından uygulanma" kenar başlıklı 448. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun hükümleri, tamamlanmış işlemleri etkilememek kaydıyla derhâl uygulanır."

2. Yargısal İçtihatlar

25. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun (YİBGK) 4/2/1948 tarihli ve E.1944/10, K.1948/3 sayılı sayılı içtihadı birleştirme kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Konunun aydınlanması ve anlaşmazlığın çözümü bakımından olaya temas eden Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seksen dördüncü maddesi hükmü Kanunumuzun mehzası olan Noşatel Usul Kanununun işbu seksen dördüncü maddemize tekabül eden yetmiş sekizinci maddesi hükmü ile birlikte mütalaa edilmek icap eder. Noşatel Usul Kanununun yetmiş sekizinci maddesinde 'ıslahın duruşmanın sonuna kadar Jusgu'a la eloture deş debats' ve teşkilatımızı hedef tutan seksen dördüncü maddede ıslah; 'tahkikata tâbi olan davalarda tahkikat bitinceye ve tâbi olmayanlarda muhakeme hitamina kadar yapılabilir' denilmekle bahis konusu yetmiş sekiz ve seksen dördüncü maddelerin açık ibarelerinden ıslahın yalnız tahkikat ve yargılama safhalarında yani tahkikat bitinceye ve hüküm verilinceye kadar mümkün olabileceği kastedildiği ve tahkikat ve yargılama devresinden sonra tarafların bu hakkı kullanamayacakları anlaşılmaktadır. Kanunumuzun temyiz faslında ve hususiyle 430'uncu maddede hüküm temyizen bolduktan sonra da ıslahın cari olabileceğine dair sarih ve zimni bir hüküm mevcut olmasına ve aksine tahkikat ve hüküm devreleri gösterilmek suretiyle bir devre ve zaman ile takyid edildiğine göre seksen dördüncü maddenin mücerret ulakına bakılarak bu istisnai yolun hükmün Yargıtay'ca

bozulmasından sonraki safhalara da şümulünün kabul edilmesi bozma kararıyla kazanılan hakları ihlal edebileceği gibi tamamen islah suretiyle davanın değiştirilmesi hâllerinde de işin sonuçlanması güçleşir. Ve bu suretle bu müesseseden beklenen gayeye ve çabukluk esaslarına aykırı düşer.

... Dava açıldıktan sonra mevzuunda, sebebinde ve delillerde ve sair hususlarda usule müteallik olmak üzere yapılmış olan yanlışlıkları bir defaya mahsus olmak üzere düzeltmek ve eksiklikleri de tamamlamak imkanını veren ve mahkeme kararına lüzum olmadan tarafların sözlü ve yazılı beyanlarıyla yapılabilen islahın; Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seksen dördüncü maddesinin açık hükmü dairesinde tahkikat ve yargılama bitinceye kadar yapılabilir Yargıtayca hüküm bozulduktan sonra bu yoldan faydalanmanın mümkün olamayacağına [karar verilmiştir.]”

26. YİBGK'nın 4/2/1959 tarihli ve E.1957/13, K.1959/5 sayılı içtihadı birleştirme kararının ilgili kısmı şöyledir:

“...Bir mahkeme kararının her ne nedenle olursa olsun temyizce bozulması sonunda mahkemenin bozma kararına uymasıyla dava yeniden duruşma (muhakeme) safhasına girmiş olacağı cihetle duruşma henüz bitmemiş demektir...”

27. YİBGK'nın 6/5/2016 tarihli ve E.2015/1, K.2016/1 sayılı içtihadı birleştirme kararının ilgili kısmı şöyledir:

“Yukarıda açıklanan nedenlerle; ‘bozma kararı sonrasında islah yapılamayacağı ve İçtihadı Birleştirme Kararının değiştirilmesinin gerekmediğine [karar verilmiştir.]”

B. Uluslararası Hukuk

1. İlgili Sözleşme

28. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) “Adil yargılanma hakkı” kenar başlıklı 6. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir.”

2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihadı

29. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ifade edilen hakkın kurucu unsurlarından birinin mahkemeye erişim hakkı olduğunu belirtmiştir (Golder/Birleşik Krallık, B. No: 4451/70, 21/2/1975, § 36). Mahkemeye erişim hakkı, Sözleşme'nin 6. maddesinde yerini bulan güvencelerin doğal bir parçası olup (Lawyer Partners A.S./Slovakya, B. No: 54252/07, 16/6/2009, § 52) bu kapsamda (1) numaralı fıkra, herkesin kişisel hakları ve yükümlülükleriyle ilgili her türlü iddiasını bir mahkeme veya bir yargı yeri önüne çıkarma hakkını güvence altına alır (Golder/Birleşik Krallık, § 36).

30. AİHM; adil yargılanmanın bir unsurunu teşkil eden mahkemeye erişim hakkının mutlak olmadığını, doğası gereği devletin düzenleme yapmasını gerektiren bu hakkın belli ölçüde sınırlanabileceğini kabul etmektedir. Ancak AİHM; bu sınırlamaların kişinin mahkemeye erişimini hakkın özünü zedeleyecek şekilde ve genişlikte kısıtlamaması, zayıflatmaması gerektiğini ifade etmektedir. AİHM'e göre meşru bir amaç taşımayan ya da uygulanan araç ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi kurmayan sınırlamalar Sözleşme'nin 6. maddesinin birinci fıkrasıyla uyumlu olmaz (*Sefer Yılmaz ve Meryem Yılmaz/Türkiye*, B. No: 611/12, 17/11/2015, § 59; *Eşim/Türkiye*, B. No: 59601/09, 17/9/2013, § 19; *Edificaciones March Gallego S.A./España*, B. No: 28028/95, 19/2/1998, § 34).

31. AİHM, dava hakkını süre sınırına bağlayan iç hukuk hükümlerinin yorumlanmasının öncelikli olarak kamu otoritelerinin ve özellikle mahkemelerin görevi olduğunu belirtmekte; rolünün bu yorumun etkilerinin Sözleşme'yle uyumlu olup olmadığını tespitiyle sınırlı olduğunu ifade etmektedir. Süre sınırı getiren kuralların uygun adalet yönetiminin güvence altına alınması amacına dayandığına işaret eden AİHM, bu kuralların veya bunların uygulanmasının ilgililerin ulaşılabilir başvuru yollarına müracaatlarını engelleyecek mahiyette olmaması gerektiğini değerlendirmektedir. AİHM, bu bağlamda her bir olayın somut başvuru yolunun özellikleri ışığında ve Sözleşme'nin 6. maddesinin birinci fıkrasının amaç ve hedefleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizmektedir (*Eşim/Türkiye*, § 20). AİHM, bu ilkeler uyarınca mahkemelerin dava açılabilmesi için öngörülen yasal yükümlülükleri uygularken hem yargılama adaletinin zayıflamasına yol açacak düzeyde aşırı şekilcilikten hem de kanunlarda öngörülen usule ilişkin gereklilikleri abes hâle getirecek seviyede aşırı esneklikten kaçınması gerektiğini belirtmektedir. AİHM, kuralların belirliliği ve iyi adalet yönetimini sağlama amacına hizmet etme işlevlerini yitirmesi hâlinde ve davaların esasının yetkili mahkeme tarafından karara bağlanmasını önleyecek birtakım bariyerler oluşturma fonksiyonu görmeleri durumunda mahkemeye erişim hakkının zedeleneyeceğini ifade etmektedir (*Eşim/Türkiye*, § 21).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

32. Anayasa Mahkemesinin 15/2/2023 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Mahkemeye Erişim Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

33. Başvurucu, dava açıldıktan tam yedi sene sonra görevsizlik kararı verildiğini bilirkişi raporu alınmasına ilk olarak dava açıldıktan sekiz -olaydan itibaren on- sene sonra karar verildiğini ve uğramış olduğu zarar henüz belirlenmemişken maddi tazminata ilişkin davanın zamanaşımına uğradığını ifade etmiştir. Başvurucu ayrıca davayı açtıkları tarihte belirsiz alacak davası bulunmaması nedeniyle davanın kısmi dava olarak açıldığını, maddi zararının bilirkişi raporuyla belirlendiği tarih itibarıyla ek dava açma süresinin sona erdiğini, bu suretle ek dava açma hakkının da elinden alındığını ve bozma kararı sonrası ıslah yoluna başvurulamayacağı gerekçesiyle ıslah edilen kısım yönünden davasının reddedilmesi nedeniyle zarara uğradığını belirterek mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

34. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

35. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Müdahalenin Varlığı ve Hakkın Kapsamı

36. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddiada bulunma ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir unsurudur. Diğer yandan Anayasa'nın 36. maddesine "*adil yargılanma*" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınan adil yargılanma hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Sözleşme'yi yorumlayan AİHM, Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının mahkemeye erişim hakkını içerdiğini belirtmektedir (*Özbakım Özel Sağlık Hiz. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.*, B. No: 2014/13156, 20/4/2017, § 34).

37. Bozma kararından sonra ıslah yapılamayacağı gerekçesiyle ıslah talebinin reddedilmesi nedeniyle başvuruçunun mahkemeye erişim hakkına yönelik bir müdahalenin bulunduğu görülmektedir.

ii. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

38. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

39. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı takdirde Anayasa'nın 36. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, haklı bir sebebe dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

40. 1086 sayılı mülga Kanun'un 84. maddesinde ıslaha tahkikatın bitimine kadar ve 6100 sayılı Kanun'un 177. maddesinde ıslaha tahkikatın sona ermesine kadar izin verildiği, Yargıtayın 4/2/1948 tarihli içtihadı birleştirme kararında ilk derece mahkemesi kararıyla

tahkikatın tamamlandığının kabul edildiği ve ıslah yapılamayacağı yönünde bir içtihat oluşturulduğu görülmüştür. 6/5/2016 tarihli YİBGK kararında da bozma kararı sonrasında ıslah yapılamayacağına ve 4/2/1948 tarihli YİBGK kararının değiştirilmesinin gerekmediğine karar verildiği görülmüştür. Bununla birlikte 4/2/1959 tarihli YİBGK kararında ise esasına girilmeyerek görevsizlik gibi bir sebeple reddedilen davalarda Yargıtayın bozma kararından sonra davanın ilk derece mahkemelerinde esastan görüşülmesi hâlinde bozma sonrasında da tahkikatın devam ettiği ve ıslahın mümkün olduğu yönünde içtihat geliştirilmiştir. Yargıtay dairelerinin de somut davaların özelliklerinden kaynaklanan farklı kararlarının bulunduğu tespit edilmiştir.

41. Öte yandan bireysel başvuru yapıldıktan sonra kanun koyucu tarafından 6100 sayılı Kanun'un 177. maddesine 7251 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkra ile söz konusu hususa yönelik düzenleme yapılmış ve Yargıtayın bozma kararından veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma kararından sonra ilk derece mahkemesinin tahkikata ilişkin bir işlem yapması hâlinde tahkikat sona erinceye kadar da ıslah yapılabileceği belirtilmiştir.

42. YİBGK'nın 4/2/1948 tarihli kararının değiştirilmesinin gerekmediğine yönelik YİBGK'nın 6/5/2016 tarihli kararının içeriğinde Anayasa Mahkemesinin bozma kararından sonra ıslah yapılamayacağına yönelik iddiayı incelediği *Suzan Tekin (Kavurkacı) ve diğerleri* (B. No: 2013/1932, 177/2014) başvurusundan da bahsedilmiştir. Anılan kararda, Anayasa Mahkemesinin ek dava açma hakkı bulunduğuna işaret ederek başvuruçuların mahkemeye erişim haklarının ihlal edilmediğine karar verdiği ifade edilmiş ve bu nedenle bozmadan sonra ıslah yapılması yasağının adil yargılanma hakkını ihlal ettiği görüşünün dayanağının kalmadığı değerlendirilmesinde bulunulmuştur.

43. Anayasa Mahkemesi *Suzan Tekin (Kavurkacı) ve diğerleri* başvurusunda, başvuruçuların ıslah taleplerinin *bozmadan sonra ıslah* yapılamayacağı gerekçesiyle reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği yönündeki iddialarını mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelemiştir. Anayasa Mahkemesi, bozma kararına uyulmasından sonra ıslah yoluna başvurulmamasının nedeninin doktrinde usule ilişkin müktesep hakkın korunması olarak açıklandığını ifade etmiştir. Anayasa Mahkemesi, meşru amaca ilişkin bu açıklamayı yaptıktan sonra Yargıtay uygulamasını gözönünde bulundurarak bozmadan sonra ıslah yapıp yapılamayacağı hususuna ilişkin hukuki ve pratik bir belirsizliğin bulunmadığını belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi son olarak davasını vekille takip eden başvuruçunun ıslah talebinin mevcut koşullarda reddedileceğini bilebilecek durumda olduğunu, yine başvuruçunun ıslah yerine *ek dava yoluyla* talepte bulunabileceğini belirterek mahkemeye erişim hakkının ihlal edilmediğine karar vermiştir (*Suzan Tekin (Kavurkacı) ve diğerleri*, §§ 32-54).

44. Öncelikli olarak bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olup olmadığı hususunun Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu tarafından ilk kez ele alınmakta olduğu vurgulanmalıdır. Söz konusu hususun daha önce ele alındığı *Suzan Tekin (Kavurkacı) ve diğerleri* kararında, Yargıtayın mevcut uygulaması gözönünde bulundurularak bozmadan sonra ıslah yapıp yapılamayacağı hususuna ilişkin hukuki ve pratik bir belirsizliğin bulunmadığı belirtilmekle birlikte bozma kararı sonrasında ıslah talebinin ne şekilde ele alınacağına yönelik Yargıtay dairelerinin farklı değerlendirmeleri ile bahsi geçen hususa ilişkin son kanun düzenlemesi de gözönünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla *Suzan Tekin (Kavurkacı) ve diğerleri* kararının gözden geçirilmesi ve ıslah talebinin bozma kararından

sonra ıslah yapılamayacağı gerekçesiyle reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin kanuni dayanağının bulunup bulunmadığının incelenmesi gerekir.

(1) Genel İlkeler

45. Hak ve özgürlüklerin, bunlara yapılacak müdahalelerin ve sınırlandırmaların kanunla düzenlenmesi bu haklara ve özgürlüklere keyfi müdahaleyi engelleyen, hukuk güvenliğini sağlayan demokratik hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir (*Tahsin Erdoğan*, B. No: 2012/1246, 6/2/2014, § 60). Müdahalenin kanuna dayalı olması öncelikle şekli manada bir kanunun varlığını zorunlu kılar. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılan şekli anlamda bir kanun hükmünün bulunmaması hakka yapılan müdahaleyi anayasal temelden yoksun bırakır (*Ali Hıdır Akyol ve diğerleri* [GK], B. No: 2015/17510, 18/10/2017, § 56).

46. Kanunun varlığı kadar kanun metninin ve uygulamasının da bireylerin davranışlarının sonucunu öngörebileceği kadar hukuki belirlilik taşıması gerekir. Bir diğer ifadeyle kanunun kalitesi de kanunilik koşulunun sağlanıp sağlanmadığının tespitinde önem arz etmektedir (*Necmiye Çiftçi ve diğerleri*, B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 55). Müdahalenin kanuna dayalı olması, iç hukukta müdahaleye ilişkin yeterince ulaşılabilir ve öngörülebilir kuralların bulunmasını gerektirmektedir (*Türkiye İş Bankası A.Ş.* [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 44).

47. Bir uyumsuzlukta uygulanacak hukuk kurallarının ve özellikle müdahalenin kanuni dayanağını oluşturan kanun hükümlerinin yorumlanması derece mahkemelerinin takdirindedir. Derece mahkemelerince mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin kanuni dayanağını oluşturduğu ifade edilen hükümlerle ilgili olarak geliştirilen yorumların isabetli olup olmadığını denetlemek Anayasa Mahkemesinin görevi değildir. Bununla birlikte derece mahkemelerinin yorumlarının kanunun açık lafızıyla çelişki içinde olduğu veya kanun metni dikkate alındığında bireyler tarafından öngörülmesinin mümkün olmadığı sonucuna ulaşıldığı hâllerde mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin kanuni dayanağının bulunmadığı kanaatine varılabilir (*Ziya Özden*, B. No: 2016/67737, 19/11/2019, § 59).

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

48. Somut olayda bireysel başvurunun konusunu, bozma kararından sonra ilk derece mahkemesince tahkikata ilişkin bir işlem yapılması hâlinde ıslah talebinde bulunulmasının mümkün olup olmadığı hususu oluşturmaktadır.

49. 1086 sayılı mülga Kanun'un 87. maddesinin "*Müddei ıslah suretiyle müddeabihî tezyit edemez.*" şeklindeki son cümlesi yapılan başvuru neticesinde Anayasa Mahkemesi tarafından incelenmiş ve dava açıldıktan sonra davacının müddeabihî ıslah yoluyla artırmasını önleyen itiraz konusu kuralın bir hakkın elde edilmesini zorlaştırdığı, hak arama özgürlüğünün en önemli iki ögesini oluşturan sav ve savunma haklarını kısıtladığı, davacıyı ikinci kez dava açmaya zorladığı, davacıların haklarını en kısa sürede ve en az giderle almalarını engellediği, hak arama özgürlüğünü önemli ölçüde zorlaştırmaması nedeniyle demokratik toplum düzeninin gerekleriyle bağdaşmadığı, davaların en az giderle ve olabildiğince hızlı biçimde sonuçlandırılmasına engel olduğu gerekçesiyle iptal edilmiştir (AYM, E.1999/1, K.1999/33, 20/7/1999).

50. Başvuruya konu olay tarihinde yürürlükte bulunan 1086 sayılı mülga Kanun'un 84. maddesinde, ıslahın tahkikata tabi olan davalarda tahkikat bitinceye kadar ve tabi olmayanlarda muhakemenin hitamına kadar yapılabileceği belirtilmiş, 6100 sayılı Kanun'un 177. maddesinin (1) numaralı fıkrasında da ıslahın yalnızca tahkikatın sona ermesine kadar yapılabileceği öngörülmüştür. Bu kuralın uygulanışı ve bozmadan sonra ıslah yapıp yapılamayacağına ilişkin olarak genel kurullar yargı içtihatlarıyla belirlenmiş olmakla birlikte söz konusu hususa yönelik olarak Yargıtay dairelerinin somut davaların özelliklerinden kaynaklanan ve uzun yıllardır devam eden farklı değerlendirmeleri bulunmaktadır. Nitekim bu sebeple aynı konu birçok defa Yargıtaya içtihadı birleştirmeye konu edilmiştir.

51. Bireysel başvuru yapıldıktan sonra kanun koyucu tarafından doktrin ve uygulamada ciddi şekilde tartışılması nedeniyle bozmadan sonra ıslah yapıp yapılamayacağı hususunda bir düzenleme yapma gereği duyulmuştur. Düzenlemenin gerekçesinde, ilk derece mahkemesi kararının istinaf incelemesi sonucunda kaldırılması veya temyiz incelemesi sonucunda bozulmasından sonra ilk derece mahkemesince tahkikata yönelik bir işlemin yapılması durumunda ıslahın caiz olup olmadığı hususunun aynı Kanun'un (1) numaralı fıkrasında yer alan "*tahkikatın sona ermesine kadar*" ibaresi sebebiyle doktrin ve uygulamada ciddi şekilde tartışıldığı ifade edilerek bu kapsamda ıslahın kanun yolu incelemesinden sonra hangi şartlarda yapılabileceğine ilişkin hüküm getirildiği belirtilmiştir. Bu kapsamda 6100 sayılı Kanun'un 177. maddesine eklenen (2) numaralı fıkrada Yargıtayın bozma kararından veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma kararından sonra ilk derece mahkemesinin *tahkikata ilişkin bir işlem yapması hâlinde tahkikat sona erinceye kadar* da ıslah yapılabileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

52. Başvuruya konu olayda başvurusunun eşi O.B.nin çalıştığı alışveriş merkezinde 29/3/2000 tarihinde çıkan yangın sonucu yanarak ölmesi üzerine başvuru 11/1/2002 tarihinde fazlaya ilişkin haklarını saklı tutmak kaydıyla 100.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminat talebiyle dava açmıştır. Yargılama sürecinde başvurusunun maddi tazminat talebinin reddine, manevi tazminat talebinin kabulüne yönelik mahkeme kararının bozulması üzerine *bozma kararı uyarınca* yaptırılan bilirkişi incelemesi sonrasında ıslah talebi doğrultusunda Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiş, YİBGK'nın 4/2/1948 tarihli ve E.1944/10, K.1948/3 sayılı kararı uyarınca bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle karar Dairece tekrar bozulmuştur. Mahkemece bozma kararına uyulmuş, bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle dava dilekçesinde talep edilen miktar ile bağlı kalınarak başvuru lehine 100.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminata hükmedilmiş, karar kesinleşmiştir.

53. Somut uyuşmazlıkta Mahkeme, YİBGK'nın 4/2/1948 tarihli kararı uyarınca bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle başvurusunun ıslah talebini kabul etmeksizin, dava dilekçesinde talep ettiği miktar ile bağlı kalarak maddi tazminata hükmetmiştir. YİBGK'nın Mahkeme kararının gerekçesine dayanak teşkil eden söz konusu kararında; 1086 sayılı mülga Kanun'un 84. maddesinde ıslahın yalnızca tahkikat ve yargılama safhalarında yani tahkikat bitinceye ve hüküm verinceye kadar mümkün olabileceğinin kastedildiği, tahkikat ve yargılama devresinden sonra tarafların bu hakkı kullanamayacaklarının anlaşıldığı ifade edilmiştir.

54. Başvuruya konu yargılamada Mahkemenin 18/6/2012 tarihli kararı, Dairenin 14/1/2014 tarihli ilamı ile hükme dayanak alınan bilirkişi kusur raporunun rücu tazminat dosyasında alınan kusur raporu ile çelişkili olduğu, konunun işçi sağlığı-iş güvenliği

hususunda uzman ehil bilirkişi kuruluna yeniden incelenmesi, kusur raporları arasındaki çelişkinin giderilerek verilen raporun dosyadaki bilgi ve belgelerle birlikte değerlendirilmesi, çıkacak sonuca göre karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle bozulmuştur. Bozma kararı üzerine Mahkemece bozma kararına uyulmuş ve *tahkikata yönelik işlemler olan bilirkişi incelemeleri yaptırılmak suretiyle başvurucaunun maddi zararı tespit edilmiştir.*

55. 1086 sayılı mülga Kanun ile 6100 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde bozmadan sonra ıslahın mümkün olmadığına yönelik *açık veya örtülü* bir hüküm yer almamaktadır. Yukarıda da yer verildiği gibi bozmadan sonra ıslah yapılamayacağına yönelik genel kurallar içtihatlarla belirlenmiştir. YİBGK'nın 4/2/1948 tarihli kararında bozmadan sonra ıslah yapılamayacağına yönelik yorum yapılırken tahkikat aşaması ilk derece mahkemesindeki bozma kararından önceki yargılama süreciyle sınırlandırılmış, bozma kararından sonra tahkikata yönelik işlemlerin niteliğine dair herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

56. Somut olayda da mahkeme kararlarında tahkikatın devam ettiği durumlarda da bozma kararından sonra ıslah yapılamayacağına ilişkin açık bir kanun hükmü gösterilememiştir. Bunun aksine 6100 sayılı Kanun'un 177. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile ıslahın tahkikatın sona ermesine kadar yapılabileceği belirtilmiştir. Müdahaleye konu içtihadın geliştirildiği YİBGK kararlarının temelinde bozma kararına uymakla ortaya çıkan hukuki durumların ortadan kaldırılmaması gibi makul bir amacın bulunduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte aynı kararlara göre bozma kararından sonra tahkikata devam edildiği hâllerde de ıslah yapılamaması anayasal anlamda kanunilik ölçütü bakımından öngörülemez bir durumdur. Bireylerin tarafı oldukları davalarda bilgi ve belgelerin karşı tarafın elinde olması veya dava tarihi itibarıyla uğradıkları zararın ya da talep edebilecekleri alacağın miktarını bilebilmeleri mümkün olmadığından kanun koyucu tarafından yargılama sırasında ıslah yoluyla bedelin artırılabilmesi mümkün kılınmıştır. Bu düzenlemeyle getirilen ıslah müessesesi Anayasa'nın 36. maddesinde öngörülen adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının gereklilikleri ile de uyumludur. Mahkemeye erişim hakkı adaletin iyi yönetimi ilkesi çerçevesinde tam da bu durumlara münhasır olarak yargılama sırasında ıslah veya başka yollarla bedelin artırılmasına imkân tanımamasını gerektirir. Dolayısıyla ıslahın mümkün olmaması veya güçleştirilmesi bireylere aşırı bir külfet yükleyeceğinden -bu külfeti dengeleyen herhangi bir mekanizma da öngörülmediği takdirde- mahkemeye erişim hakkına yönelik ağır bir müdahale oluşturur. Her ne kadar ıslahın ancak bozma kararına kadar yapılabilmesi suretiyle bozma kararıyla ortaya çıkan hukuki sonuçların korunması hedeflense de mahkemeye erişim hakkı çerçevesinde bakıldığında aşırı bir külfete yol açılmaması için ıslah müessesesinin amaçlarına uygun olarak kategorik bir yaklaşım yerine davaya konu zararın veya alacağın miktarının tespiti bakımından bozma kararından sonra tahkikatın devam ettiği durumlara yönelik olarak her somut olayın kendine özgü koşullarının dikkate alınması gerekir.

57. Ayrıca belirtmek gerekir ki mahkemelerin hukuk kurallarını yorumlama yetkisi, bunların Anayasa hükümleri ışığında yorumlanması yükümlülüğünü de beraberinde getirmektedir. Buna göre mahkemeler, önlerindeki uyumsuzluğa uygulayacakları mevzuat hükümlerini anayasal ilke ve güvenceleri gözeterik yorumlama mecburiyetindedir. Bir mevzuat hükmünün birden farklı biçimde yorumlanmasının mümkün olduğu hâllerde Anayasa'ya aykırı olan yorumun benimsenmesinden kaçınılması Anayasa'nın üstünlüğü ilkesinin bir gereğidir. Diğer bir ifadeyle Anayasa'ya uygun yorum ilkesi hâkimin hukuk kurallarını yorumlama serbestisinin sınırını oluşturmaktadır. Dolayısıyla hâkimin bir hukuk kuralının anlam ve kapsamını tespit ederken Anayasa'yı ve anayasal ilkeleri hesab

katmaması Anayasa'nın normlar hiyerarşisinin tepesinde yer almasını anlamsız hâle getirir. Bu bağlamda Anayasa kâğıt üzerinde kalan bir metin değil yaşayan, hukuk sistemini yönlendiren, her türlü kamusal tasarrufta gözetilmesi gereken hukuki bir belgedir (*Mehmet Fatih Bulucu* [GK], B. No: 2019/26274, 27/10/2022, § 76).

58. Somut olay bakımından mahkemelerce hükme esas alınan YİBGK kararlarıyla tahkikat aşaması sadece ilk derece mahkemesinin bozma kararından önceki yargılama süreci ile sınırlanmış, bozma kararları sonrasında tahkikat işlemlerinin yapıldığı hâller yönünden herhangi bir ayırım ve istisnaya yer verilmemiştir. Dolayısıyla mahkemelerce bütün uyuşmazlıklar yönünden bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olmadığı şeklindeki kategorik yorumun mahkemeye erişim hakkını önemli ölçüde sınırladığı söylenebilir. Diğer bir deyişle mahkemelerce ilgili kanun hükmü temel hak ve özgürlükleri daraltıcı bir biçimde yorumlanmıştır. Nitekim kanun koyucu da meseleye el atarak 28/7/2020 tarihli kanun değişikliği ile ilk derece mahkemesinin tahkikata ilişkin bir işlem yapması hâlinde tahkikat sona erinceye kadar ıslah yapılabileceğini açıkça düzenlemiştir.

59. Bu açıklamalar ışığında bozma kararından sonra bozma kararı uyarınca tahkikat yapıldığı durumda ıslah talebinde bulunulmasına yönelik başvuruya konu yargılama süreci itibarıyla dahi mevzuatta açık bir engel bulunmamasına karşın kategorik bir yaklaşımla hiçbir istisnaya yer vermeden her durumda bozma kararından sonra ıslah yapılmasının mümkün olmadığı hususundaki mahkemelerin yorumlarının öngörülemez olduğu ve bu yorumların anayasal anlamda kanunilik ölçütüne uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

60. Sonuç olarak başvuruya konu yargılamada bozma kararından sonra bozma kararı uyarınca tahkikata yönelik işlemler yapılması nedeniyle tahkikat aşamasına dönüldüğü hâlde salt bozma kararından sonra ıslah yapılamayacağı gerekçesiyle başvuruğunun ıslah talebinin kabul edilmemesi suretiyle mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin kanuni dayanağının bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Varılan sonuca göre müdahalenin meşru bir amacının bulunup bulunmadığının veya ölçülü olup olmadığının değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

61. Açıklanan gerekçeyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

62. Başvurucu, uzun süren yargılama nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

63. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

64. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği tarih, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (*Güher Ergun ve diğerleri*, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50-52).

65. İş mahkemeleri nezdinde görülen davalarda yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvuruçunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (*Nesrin Kılıç*, B. No: 2013/772, 7/11/2013, § 58).

66. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında 17 yıl 3 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

67. Açıklanan gerekçeyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

68. Başvurucu, ihlalin tespit edilmesini ve uğramış olduğu zararların tazminine karar verilmesini talep etmiştir.

69. Başvuruda tespit edilen mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

70. Somut başvuruda ayrıca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna da varılmıştır. Makul sürede yargılanma hakkının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan zararları karşılığında başvuruçuya net 144.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

71. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için mahkemeye erişim hakkı yönünden yeniden yargılama yapılması ve makul sürede yargılanma hakkı yönünden ise manevi tazminata hükmedilmesi yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvuruçunun diğer tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

72. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 364,60 TL harç ve 9.900 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 10.264,60 TL yargılama giderinin başvuruçuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

A. 1. Mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. 1. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

2. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak amacıyla İstanbul 6. İş Mahkemesine (E.2017/218, K.2017/505 sayılı kararına ait dava dosyası ile ilgilidir) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucuya net 144.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

E. 364,60 TL harç ve 9.900 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 10.264,60 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 15/2/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.